

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Jyväskylän kaupungin toimesta asumisneuvonta on järjestetty osana sosiaalipalveluja, yhden asumisneuvojan resurssilla osittain muiden työtehtävien rinnalla. Neuvonta on saatavilla kaikille Jyväskylän asukkaille, mutta on painottunut henkilöihin, joilla on myös muita sosiaalipalveluiden tarpeita. Palvelu on tällä hetkellä pääasiassa puhelinneuvontaa asumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kaupungin vuokrataloyhtiössä toimii yksi asumisneuvoja palvellen yhtiön omia asukkaita.

Nuorille kohdennettu asumisneuvonta on keskitetty Ohjaamopalveluiden yhteyteen. Toteutuksesta vastaa Nuorisoasuntoliiton paikallisyhdistykseen kuuluvan vuokranantajan asumisneuvoja toimijan omaan hankekokonaisuuteen liittyen yhdestä kahteen kertaa kuukaudessa.

Ikääntyneiden asumisen osalta ikääntyneiden palveluohjausta ja neuvontaa on tarjottu OIVA-keskuksessa. OIVA-keskus on tarjonnut ikääntyneiden kotona asumista tukevaa ohjausta ja keinoja kotona asumisen tukemiseen, pääpaino OIVA-keskuksen toiminnassa on kuitenkin palvelutarpeen arvioinnissa ennakoinnin ja varautumisen sijaan.

Rajatuille omille kohderyhmilleen suunnattua asumisneuvontaa järjestetään vuokra-asuntoja tarjoavissa yhdistyksissä ja säätiöissä sekä muutamien muiden 3.sektorin toimijoiden taholla.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

Asumisneuvontaa tulee vahvistaa nykyisen palvelun kehittämisen, lisäresurssien sekä koordinoinnin kautta. Asumisneuvonnan vaikuttavuus perustuu vahvaan verkostotyöskentelyyn. Verkostossa

tapahtuvaa yhteistyötä tulee kehittää ja kehittämässä huomioida poikkihallinnollisen yhteistyön merkitys mukaan lukien hyvinvointialue sekä kolmannen sektorin toimijoiden tarjoama asiantuntemus kehittämiseen. Asumisneuvonnan on mahdollista toimia tässä kokonaisuudessa tiedonvälittäjänä ja keskustelujen avaajana sekä osaltaan jakaa asumiseen ja talouteen liittyvä tietoisuutta laajemmin kaupungin sisällä niin sisäisille kuin ulkoisille toimijoille.

Ennalta ehkäisevän asumisneuvontapalvelun asiakastyön menetelmien ja palvelun sisällön kehittäminen on ajankohtaista myös hyvinvointialueuudistuksen tuomien muutosten vuoksi.

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Jyväskylän kaupunkirakennepalveluissa laaditaan parhaillaan selvitystä asumisneuvonnan kehittämisestä Jyväskylässä Avaimia asumiseen -asumisneuvontahankkeen kautta.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Luonnoksessa esitetty rahoitusjärjestely antaa mahdollisuuden asumisneuvonnan vahvistamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen muun muassa lisäresurssien kautta.

Samaan aikaisesti tulee tunnistaa myös kaupungissa järjestettävä kolmannen sektorin asumisneuvonta kunkin toimijan omille kohderyhmilleen ja sen merkitys, johon kaupungin yleinen asumisneuvonta ei välttämättä voi vastata. Kolmannen sektorin ja järjestöjen rooli sekä rahoituspohjan ja tuen varmistaminen myös jatkossa tulisi huomioida uudessa lainsäädännössä.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Asukkaiden erilaiset tarpeet ja lähtökohdat palvelulle edellyttävät asumisneuvonnan laajentamista. Esitysluonnos tukee asumisneuvonnan kohdentamisen kaikkiin asukasryhmiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta mahdollistamalla lisäresurssit ja toiminnan kehittämisen, joka näin mahdollistaa yhdenvertaisemman palvelun saamisen sekä madaltaa kynnystä tukeutua asumisneuvontaan ennalta ehkäisevänä palveluna.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Esitysluonnoksessa esitetty rahoituspohja asumisneuvonnalle mahdollistaa asumisneuvonnan suuntaamisen vahvistamisen muun muassa nuorten ja maahanmuuttajien kohderyhmille.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Rahoituksen suuntaaminen resurssien vahvistamiseen mahdollistaa asumisneuvonnan kohdentamisen yleisen neuvonnan ja palveluohjauksen lisäksi myös muihin asumisen haasteisiin ja yksilöllisempään ohjaukseen. Rahoitus mahdollistaa vaikuttavan palvelun, jossa ennalta ehkäisyä roolia on mahdollista korostaa.

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

Asumisneuvonta ja asumisneuvonnan koordinointi kaupungissa on tavoitteena järjestää kaupungin omana työnä.

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Olemassa oleva asumisneuvonta on olennainen osa toiminnan kehittämistä ja jatkossa myös laajentamista. Tavoitteen ollessa asumisneuvontatyön vakiinnuttaminen kaikkiin asumisen hallintamuotoihin ja laajamittaiseen ennalta ehkäisevään palveluun, ei rahoituksesta tulisi sulkea ulkopuolelle myöskään olemassa olevaa asumisneuvontaa, mikäli se tukee tätä tavoitetta.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

-

Sipinen Piia

Jyväskylän kaupunki / Kaupunkirakennepalvelut - Lausunnonantajana Leena Rossi, toimialajohtajan sijaisena. Lausunnon valmistelussa mukana Susanna Hult, kehittämisasiantuntija/sosiaalipalvelut ja Piia Sipinen, asumisen asiantuntija/kaupunkirakennepalvelut